

Årlig plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier för Ljuraskolan

Den årliga planen gäller från januari 2024 till januari 2025

Ansvarig chef: Susanne Vilhelmsson och Susanne Petersson

Innehållsförteckning

Årlig plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier för Ljuraskolan	1
Del 1	3
Inledning	3
Vision och grundsyn	3
Beskrivning av verksamheten	3
Medverkande i framtagandet av planen	4
Planens giltighetstid	4
Förankring av planen	4
Definitioner av centrala begrepp	4
Del 2	5
Aktiva åtgärder	5
Ansvarsfördelning inom enheten	6
Främjande arbete	6
Förebyggande arbete	6
Regelbunden uppföljning och dokumentation av det aktiva arbetet	7
Del 3	8
Uppföljning och utvärdering av förra årets aktiva arbete och åtgärder	8
Resultat av kartläggning av nuläge	8
Analys av kartläggning av nuläge	8
Årets planerade åtgärder	9
Delaktighet och inflytande	10
Främjande arbete	10
Förebyggande arbete	10
Åtgärdande arbete och ärendegång	11
Rutiner vid nätkränkningar	11
Del 4	11
Information till barn, elever och vårdnadshavare	11
Enhetens trygghetsteam (eller liknande)	11
Norrköpings kommuns barnrättsombud	12
Vad kan man göra hemma?	12
bilaga1	13

Del 1

Inledning

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Planen utgår från våra förhållanden på Ljuraskolan och den speglar vårt främjande och förebyggande arbete. Planen är en dokumentation av kartläggning, analys, aktivitet samt uppföljning och utvärdering. Strukturerat arbete och tydliga rutiner hjälper oss i arbetet med att tidigt uppmärksamma och snabbt komma igång med utredning av händelser.

Vision och grundsyn

Alla barn och elever har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande och ha aktiva åtgärder mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling och diskrimineringslagen 2 kap 5§ utgör grunden i arbetet mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. I både skollagen och diskrimineringslagen ligger tyngdpunkten på huvudmannens ansvar att genomföra aktiva åtgärder för att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna ska upphöra.

I Norrköping ska varje enhet ha en årlig plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Som en del av det främjande och förebyggande arbetet ska det finnas med hur enheten, i samverkan med barn/elever och personal undersöker risker, analyserar orsaker, genomför åtgärder och följer upp samt utvärderar arbetet.

I planen ska det även finnas med hur enheten arbetar med att följa upp inkomna anmälningar till rektor på individnivå, för att kunna upptäcka elever som regelbundet blir utsatta eller utsätter andra. Detta för att kunna vidta de åtgärder och insatser som eleven behöver. Det kan röra sig om samtal, disciplinära åtgärder, pedagogiska och sociala kartläggningar, anmälan till rektor om att en elev är i behov av särskilt stöd samt insatser på individ-, -grupp- och enhetsnivå.

Arbetet ska dokumenteras löpande.

Innehållet i planen följer Norrköpings kommuns rutin kring Åtgärder mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Beskrivning av verksamheten

Ljuraskolan är en F-6 skola. På vår skola finns det grundskola, förskoleklass, anpassad grundskola och fritidshem, sammanlagt cirka 350 elever. Alla verksamheter samarbetar runt normer och värden och har gemensamma aktiviteter under läsåret för att främja likabehandling och förebygga diskriminering. Med utgångspunkt i kartläggningarna som vi genomför i respektive verksamhet formuleras det förebyggande arbetet. Rutiner för anmälan om kränkning och diskriminering är samma för skolans alla verksamheter.

Medverkande i framtagandet av planen

Ljuraskolans trygghetsteam initierar arbetet med planen. Personal och elever är delaktiga i olika delar via underlag/undersökningar och de diskussioner som förs vid olika forum såsom klass- och elevråd, arbetslag och arbetsplatsträffar.

Planens giltighetstid

Planen är giltig ett år från fastställt datum.

Förankring av planen

Planens innehåll och aktiviteter diskuteras på APT, pedagogiska konferenser samt i trygghetsteam och elevhälsoteam. Planen i sin helhet finns på vår drive som är tillgänglig för all personal och skickas även med mejl till all personal. Eleverna får information om planen varje höstterminsstart då elevråd och klassråd tar fram en förenklad version som lämnas till alla nya elever och föräldrar.

Definitioner av centrala begrepp

Det finns många ord och begrepp för att beskriva kränkningar som sker bland elever. De tre juridiska termerna som används i skollagen och diskrimineringslagen för att reglera skolans arbete mot barns och elevers utsatthet för kränkningar i skolan är *trakasserier*, *sexuella trakasserier* och *kränkande behandling*.

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen 1 kap. 4 § som ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning,
- sexuell läggning eller
- ålder.

Sexuella trakasserier är enligt diskrimineringslagen ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling enligt skollagen 6 kap. 3 § är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att det rör sig som diskriminering enligt diskrimineringslagen.

I samtliga fall handlar det om ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt.

Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat.

I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Det är viktigt att komma ihåg att det kan vara svårt för ett barn eller en elev att förmedla sin känsla av att ha blivit kränkt. Särskilt yngre barn kan ha svårt att sätta ord på sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna. Barnet eller eleven kan därför behöva ta hjälp av personalen i verksamheten.

Trakasserier och sexuella trakasserier är två former av diskriminering som definieras i diskrimineringslagen och som skollagen hänvisar till.

Mobbning finns inte med som begrepp i den svenska lagstiftningen men innebörden är ändå inkluderad i skollagen och diskrimineringslagen. Det eftersom mobbning handlar om att en elev utsätts för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling vid upprepade tillfällen och där den som utsätts är i ett maktunderläge i relation till den eller dem som utsätter eleven.

Våld mot barn och unga inbegriper ”alla former av fysiskt och psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försummelse, misshandel eller utnyttjande , däribland sexuella övergrepp, oavsett ålder på förövare”.

Skolvåld används ibland för att begränsa våldsbegreppet till våld som sker på skolan, vilket omfattar våld mellan elever men även våld mellan skolpersonal och elever. Skolvåld kan definieras som samtliga handlingar eller situationer som leder till ett skolklimat där elever och lärare känner sig rädda och otrygga, Det innefattar allt från lindriga till allvarliga former av fysiskt våld, verbala och relationella former av våld eller kränkningar (till exempel att bli kallad elaka saker, ryktesspridning och utfrysning), sexuella anspelningar och trakasserier samt hot om våld. Skolvåld inrymmer en rad våldshandlingar, från mer subtila, enskilda handlingar och händelser till grövre, mer systematiska handlingar och händelser som återkommer över tid.

Om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen gäller samma regler för skolpersonalens respektive rektorns anmälningsskyldighet som när det gäller upplevd kränkande behandling.

Del 2

Aktiva åtgärder

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet i diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är det enligt diskrimineringslagen en skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder som omfattar alla diskrimineringsgrunder.

Arbetet med diskrimineringsgrunderna utgår från skolans kartläggning via enkäter, kränkingsanmälningar och det som diskuterats i respektive klass samt pedagogers observationer/iakttagelser på raster och lektioner.

Ansvarsfördelning inom enheten

Rektorer ansvarar för organisation och ansvarsfördelning i arbetet med kartläggning, aktiva åtgärder och uppföljning. Trygghetsgruppen initierar och håller i utbildnings- och diskussionsforum för pedagogerna samt är delaktiga i vardagsarbetet med stöd till pedagoger och elever. Mentorer/pedagoger är ansvariga för det dagliga arbetet med eleverna när det gäller att främja, förebygga och åtgärda enligt fastställd plan för året.

Främjande arbete

Ljuraskolan har ett trygghetsteam som består av rektorer, kurator och pedagoger som träffas regelbundet.

Ansvariga: kurator och rektor.

På Ljuraskolan bedrivs ett främjande arbete som syftar till att skapa en vi-känsla och förstärka respekten för allas lika värde.

Ansvariga: all personal.

Främjande arbete under 2024

- Samarbete mellan klasser och skolformer sker inom verksamheten.
- Eleverna besöker blivande klasslärare/lokaler/skolor inför höstterminen vid eventuella byten.
- Gemensamma aktiviteter för ökad känsla av gemenskap på hela skolan.
- Tydlig lektionsstruktur.
- Tydlig planering inför schemabrytande aktiviteter så att alla får förutsättningar att lyckas vid genomförandet.
- Rastvärdar finns ute under alla raster i samverkan med rastpedagogerna. Ett särskilt schema för personal finns.
- Rastaktiviteter erbjuds av ansvariga rastpedagoger.
- Rastpedagogerna finns ute på alla raster och erbjuder olika aktiviteter.

Förebyggande arbete

Vi arbetar utifrån ett årshjul med de sju diskrimineringsgrunderna. Detta är ett aktivt arbete där personal diskuterar och reflekterar över diskrimineringsgrundernas innebörd och våra insatser. Vi arbetar med en diskrimineringsgrund i taget under året. Pedagogerna hjälps åt med innehåll och aktiviteter som vi gör tillsammans för att utveckla förståelse för vad diskrimineringsgrunderna är och hur vi efterlever dem. Trygghetsteamet finns som bollplank och initiativtagare till aktiviteterna enligt årshjulsplaneringen.

Alla klasser har klassråd som är en del av förberedelserna inför elevråd, där det bland annat tas upp värdegrundsfrågor.

Ansvarig: klasslärare

Ljuraskolan har regelbundna elevråd som är ett forum för elevernas gemensamma frågor. Under höstterminen deltar personal från THT på elevrådet och lyfter aktuella trygghetsfrågor.

De frågor som behandlas under läsåret är:

- ordningsregler
- plan mot kränkande behandling
- hur det fungerar på våra raster
- upplevelsen av trygghet i klassrum och på skolgården

Ansvarig: utsedd personal

Undervisande personal finns på plats i klassrum/undervisningslokal kl.8.00 för att alltid vara först på plats innan eleverna kommer och lektionen startar. Personal finns med i sin undervisningsgrupp vid start, övergångar och avslut för att skapa en lugn och trygg miljö.

Ansvarig: all personal.

All personal ska reagera mot ord och händelser som kränker, kränkingsanmälan skrivs.

Ljuraskolan följer huvudmannens rutiner.

Ansvariga: All personal.

Under höstterminen har alla elever på Ljuraskolan deltagit i en trygghetsenkät enligt kommunens riktlinjer.

Fritidshemmen arbetar med elevintervjuer och kartläggningar med lekpyramider för att få syn på relationer och samspel i grupperna. Resultaten ligger till grund för planeringen av innehållet i undervisningen och hur det skapas grupper som bidrar till att barnen får möta varandra på olika sätt.

En av oss i trygghetsteamet har gått en instruktörsutbildning om brott och säkerhet på nätet.

Klasser i mellanstadiet har fått del av föreläsningar i ämnet.

Regelbunden uppföljning och dokumentation av det aktiva arbetet

Aktiviteterna i arbetet med årshjulet utvärderas kontinuerligt och återkopplas till trygghetsteamet som sammanställer resultatet för vidare analys inför planeringen av arbetet framåt.

Del 3

Uppföljning och utvärdering av förra årets aktiva arbete och åtgärder

Vi ser att föreläsningarna om brott på nätet har gett tydliga resultat, kränkningarna har minskat betydligt. Eftersom det här ämnet ligger nära elevernas vardag har de varit mottagliga och tagit till sig det som sagts på allvar. Föreläsningarna i mellanstadiet kommer att fortsätta löpande och ett nytt material för lågstadiet är på gång.

Vi upplever även att miljön i korridorerna är lugnare och vi har kunnat hålla i arbetet med ordning och reda samt att vi vuxna möter upp barnen på ett tydligare sätt, samt följer med sin klass vid övergångar och avslut.

I arbetet med diskrimineringsgrunderna ser vi att THT har en viktig funktion. Både med påminnelser om när de olika områdena ska behandlas och för att sprida undervisningsmaterial och idéer. Det tydliga årshjulet är en förutsättning för att arbetet når ut i varje klassrum och kommer att fortsätta framöver.

Resultat av kartläggning av nuläge

Vi ser att vi överlag har mycket goda resultat i årets trygghetsenkät.

I princip alla elever känner att de kan vända sig till någon vuxen om något händer, att vuxna bryr sig om hur man som elev har det. Eleverna trivs och känner sig trygga i sina klasser och på fritidshemmet.

Eleverna känner sig trygga och upplever att de får hjälp när det behövs.

En övervägande majoritet av eleverna väljer att prata med en vuxen på skolan om något har hänt.

Eleverna svarar att de alltid har något att göra på rasterna.

De allra flesta uppger att man får se ut som man vill utan att det uppmärksammas.

Vi ser att utsatthet i sociala medier har minskat efter att vi aktivt arbetat med detta.

Analys av kartläggning av nuläge

Båda fritidshemsavdelningarna på F-1 arbetar med att dela in eleverna i mindre grupper under eftermiddagen. Det har inneburit mer lugn och ro i genomförandet av aktiviteter. Alla elever upplevs få bättre förutsättningar att lyckas i den mindre gruppen. Vi ser goda resultat när eleverna svarar på frågor om fritidshemmets trivsel och trygghet.

När vi delar upp eleverna till fritidshemmen görs en översyn av gruppdynamiken och vi tittar på de olika grupperingarna för att det ska bli så bra som möjligt för alla.

Vi genomför fokusgruppsintervjuer för att få fram fler tankar om elevernas trygghet och trivsel.

De inkommande kränkingsanmälningarna ligger på ungefär samma nivå som året innan. Rapporteringen är en förutsättning för att förstå händelser och kunna arbeta förebyggande. Arbetet med en händelse ger oss ofta möjlighet till en fördjupad eller ny kunskap om andra händelser/upplevelser som vi behöver förstå bättre. För eleverna på anpassad grundskola är det fortfarande relativt nytt från att svara på trivselenkårsfrågor. Vi har arbetat med olika utvärderingssätt i vardagen.

Personalen på den anpassade grundskolan diskuterar vilka förhållningssätt vi bör ha för att minska risken för kränkningar.

Årets planerade åtgärder

Mål för perioden januari 2024-januari 2025

Övergripande mål för arbetet med diskriminering och kränkningar:

Vi vill behålla de goda resultaten gällande tryggheten i skolans miljöer.

Specifika mål:

- Elevernas förmåga att samspela utvecklas så att hot, våld och sexuella anspelningar i språkbruket minskar.
- Elevernas användande av fysiskt våld minskar.

Vi utvärderar målen i arbetet med analys av de kränkingsanmälningar som kommit in samt på klassråd, elevråd och genom observationer.

Vid oro i någon klass (t ex utifrån trygghetsenkäten) och kränkingsanmälningar agerar THT och kartlägger klassen utifrån behov och genomför direkta åtgärder som följs upp och utvärderas.

Elevråd och klassråd kommer att diskutera trygghet i klassrummet. Vuxna möter upp och lämnar av elever vid övergångar.

I vårt arbete med diskrimineringsgrunderna lägger vi till perioder då vi arbetar med material såsom "Stopp min kropp", "Nollan och nätet" och "Barnen i Kramdalen". Skolbibliotekets pedagog tar fram/erbjuder material som passar för läsning i klasserna utifrån värdegrund och våra trygghetsmål.

Delaktighet och inflytande

Personal och elever har deltagit i upprättandet av planen genom enkäter, observationer, kartläggningar, intervjuer och diskussioner.

Främjande arbete

På Ljuraskolans grundskola, anpassade grundskola samt fritidshem bedrivs ett främjande arbete som syftar till att skapa en vi-känsla och förstärka respekten för allas lika värde.

Under 2024 kommer vi fortsätta med:

- Faddersystem mellan klasser (mentorer)
- Arbete med teman över klassgränser och mellan årskurser och skolformer (pedagoger)
- Gemensamma aktiviteter för ökad känsla av gemenskap på hela skolan (THT, rektorer, pedagoger grundskola, grundsärskola, fritidshem)
- Tydlig lektionsstruktur (pedagoger)
- Tydlig planering inför schemabrytande aktiviteter så att alla får förutsättningar vid genomförandet (pedagoger och elevhälsoteam)
- Rastverksamhet med tydliga roller för alla vuxna. Tydlighet som kommuniceras till elever utifrån strukturen när, vad, hur och med vem i rastens aktiviteter (samtidig personal)
- De äldre eleverna på fritidshemmet anordnar kurser för de yngre utifrån olika teman.
- Skolans trivselregler är uppdaterade och reviderade (THT)
- Anpassade grundskolan och klasserna på mellanstadiet och förskoleklass har planerade aktiviteter tillsammans
- Anpassade grundskolan arbetar för att eleverna ska utveckla sin förmåga att svara på frågor med bland annat AKK- hjälpmedel. Det kan vara bilder och föremål utifrån individuella behov och arbete med ett enhetligt system där vi hjälper eleverna att utvärderar regelbundet (mentorer och specialpedagog)

Förebyggande arbete

- Arbete i alla klasser enligt fastställd och reviderad årshjulsplanering om diskrimineringsgrunderna med tillägg av arbetet med "stopp min kropp" (THT initierar och hjälper till med planering och utvärdering, mentorer genomför)
- Kurator arbetar med förskoleklasserna i värdegrundslektioner om värdegrund – känslor (kurator och pedagoger)
- Arbete med Barnen i Kramdalen pågår bland de yngre eleverna.
- Fritidshemmet genomför sociogram/lekpyramid i respektive grupp och det resultatet hjälper oss i planering av grupper som ger möjlighet till nya kamrater (fritidshemmets pedagoger)
- Grundsärskolan förtydligar förhållningssätt vid situationer som kan vara utelämnande för den enskilda eleven ex toalettbesök för att förebygga risken för kränkningar (grundsärskolans pedagoger)
- Föreläsningar angående utsatthet på nätet/sociala medier fortsätter.

Åtgärdande arbete och ärendegång

Ljuraskolan följer rutiner som är fastställda av huvudmannen utifrån diskrimineringslagen och skollagen. Dessa rutiner heter ”Handledning för arbete med diskriminering, trakasserier och kränkningar”. Ljuraskolan följer denna rutin/process gällande skriftlig rapportering på de kränkande händelser som uppstått. Rutinerna innebär att:

- Personal som har bevittnat kränkningen/händelsen dokumenterar och startar utredning. Dokumentationen sker via blankett för på intranätet/prorenata.
- Information lämnas till de berörda elevernas mentorer.

Utifrån behoven görs en fortsatt fördjupad utredning av THT

Vid allvarliga händelser, grova kränkningar och hot så följs kommunens rutin för allvarlig händelse vid förskolan och skolan.

Rutiner vid nätkränkningar

När vi på skolan får vetskap om nätkränkningar utreder vi händelsen genom att:

- samtala med berörda
- samla in ev dokumentation såsom foton, text mm
- kontakta vårdnadshavare
- Åtgärder och uppföljning av händelsen sker enligt rutiner i rapporteringen av kränkningar.

Del 4

Barn, elever och vårdnadshavare ska få information om hur man anmäler kränkningar och diskriminering som sker i och i samband med verksamheten. Denna sida kan delas ut till elever och föräldrar.

Information till barn, elever och vårdnadshavare

Enhetens trygghetsteam (eller liknande)

I trygghetsteamet finns tillsammans med kurator och rektorer representanter för grundskola, grundsärskola och fritidshem.

THT har avsatt tid för arbete varje vecka och träffas i grupp varannan vecka

THT arbetar med:

- utveckling och stöd i värdegrundsarbetet på skolan
- stöd i åtgärdande och utredande arbete
- arbete med analyser av helheten

THT presenterar, analyserar resultat från undersökningar och initierar och stödjer arbetet framåt för skolans alla verksamheter.

Norrköpings kommuns barnrättsombud

Norrköpings kommun har ett barnrättsombud vars uppdrag är att bevaka barnperspektivet och barnrättsperspektivet inom utbildningskontorets verksamheter 0-20 år och i kommunen. Barnrättsombudet har bland annat som uppdrag att fungera som konsultativt stöd till rektorer, personal, barn och vårdnadshavare i frågor som rör barns rättigheter samt arbeta med kunskapshöjande insatser.

Om du som vårdnadshavare önskar komma i kontakt med barnrättsombudet Hanna Martinsson maila Hanna.martinsson@norrkoping.se

Vad kan man göra hemma?

Det är av stor betydelse att hemmet och verksamheten har en öppen dialog och känner stöd och förtroende för varandra. Vårdnadshavare bör prata med barnet/eleven hemma, vara lyhörd och uppmärksam på eventuella signaler. Vid minsta misstanke om att något inte är som det ska bör personal i verksamheten skyndsamt kontaktas.

Ljuraskolans värdegrundsarbete 2024

När?	Vad?		Diskrimineringsgrunder
Augusti - oktober	Relationskunskap	<ul style="list-style-type: none"> • Trivselregler • Stopp min kropp! (Samtycke) • Nätetik 	Ålder, kön
November-januari	Förtryck	<ul style="list-style-type: none"> • Hedersförtryck • Normer och värderingar • Normalisering 	Religion och annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet, funktionsvariation, ålder, kön (sexism)
Februari-april	Hälsa	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk hälsa (stress, grupptryck, förväntningar – egna och andras) • Fysisk hälsa (kost, återhämtning) 	Religion och annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionsvariation, ålder,
Maj-juni	Identitet	<ul style="list-style-type: none"> • Fördomar • Normer och värderingar • Sociala mediers påverkan • Utanförskap 	Religion och annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, ålder, kön, könsöverskridande identitet, sexuell läggning